

KOSTENDEKKEND MET CREMATORIUM

TEKST EN FOTO HARRY PERRÉE

Maassluis liet in 2016 de exploitatie van het crematorium bij de gemeentelijke begraafplaats over aan een ondernemer. Want dat leek 'heel logisch'. Dit jaar bedacht de gemeente dat het juist logisch is om het zelf te doen. Zo gezegd, zo gedaan.

Het kan verkeren. Toen de gemeente Maassluis in 2016 een aula liet bouwen bij de nieuwe begraafplaats, besloot ze een deel van het gebouw te reserveren voor een crematorium. De exploitatie liet ze over aan een ondernemer. Maar begin dit jaar kondigde de gemeente aan dat ze het huurcontract met deze ondernemer, dat nog tot 2026 doorliep, niet zou verlengen. Van het een kwam het ander en per 1 juni jl. bezit en exploiteert de gemeente het crematorium zelf.

Die exploitatie loopt inmiddels 'heel goed', laat wethouder Denise Muller-Solleveld weten. De gemeente had er rekening mee gehouden dat er in de opstartfase 25 procent minder crematies zouden zijn, maar daar is geen sprake van. "We hebben nog nooit zoveel crematies gehad," licht de wethouder in haar werkkamer de overname van het crematorium toe. Naast haar zit clustermanager Coen van Woudenberg van het Stadsbedrijf met zijn opengeklapte laptop klaar om de wethouder bij te staan. Muller heeft de begraafplaats en het crematorium namelijk nog maar drie weken in haar portefeuille. "We zitten nu op gemiddeld vier crematies per dag, twintig per week, dus zeg maar een duizend per jaar," aldus Van Woudenberg.

Je bent gek als je het niet doet als gemeente. Muller: "Ergens wel ja, zeker als je weet dat je op de begraafplaats veel verliest.

Dan kun je dat verlies doorberekenen aan je inwoners in een of andere heffing of je kunt het proberen zelf op een andere manier te dekken. Schiedam heeft een crematorium, wij hebben er nu ook een. Begraven gebeurt hier eigenlijk alleen maar voor Maassluiers. Qua crematorium zijn we meer regionaal."

Het aantal begravingen in Maassluis is van 150 in 2015 gedaald naar amper 100 vorig jaar. Was dat de aanleiding het crematorium over te nemen?

Muller: "En omdat wij toch de aula heb-

Achteraf was dat misschien wél logisch geweest, maar op dat moment leek het heel logisch om de ondernemer die zich meldde erin te laten."

En nu doet de gemeente het dus zelf. Is het normaal dat de gemeente al twee jaar van tevoren aankondigt het contract niet te verlengen?

Van Woudenberg: "Ook al hebben we een half jaar opzegtermijn ... als je van tevoren weet: we gaan niet verlengen, dan kun je dat net zo goed alvast communiceren. We hebben niet meteen de intentie gehad om het zelf te doen, maar we wilden niet in deze constructie verder. We hadden een huurprijs afgesproken die destijds aantrekkelijk voor hem was, ook omdat hij moest beginnen. Die lagere huurprijs heeft hij in het

“We hebben nog nooit zoveel crematies gehad”

ben aan de Waterweg, waar de begraafplaats aan ligt en waar het crematorium in zit. Dan is het logisch, organisatorisch, als je dat met elkaar doet. Zo kun je dat beter op elkaar afstemmen.”

Ja, maar dat was in 2016, toen de gemeente de aula in gebruik nam, even logisch als nu. Muller: "Misschien zaten wij er toen iets anders in. Begraven voelde als onze taak. Cremeren was heel nieuw voor de regio. Het was heel normaal dat je vanuit Maassluis naar Schiedam ging voor een crematie. In het begin twijfelden wij: wordt dat wel iets? Dus dat hebben we op dat moment niet gedaan.

begin nodig gehad om iets te kunnen opbouwen.”

Maar uiteindelijk vond de gemeente dat ze te weinig overhield aan verhuur van de ruimte. Naar aanleiding van de opzegging besloot de ondernemer, door persoonlijke omstandigheden, er dan maar meteen mee te stoppen. Het lukte Maassluis vervolgens om in een vloek en een zucht nieuw personeel voor het crematorium aan te nemen en op te leiden. Dat waren overigens maar 2,5 fte. De ondernemer voerde namelijk alleen technische crematies uit; de diensten in de aula werden door de gemeente georganiseerd. Van Woudenberg: "De eerste

Denise Muller-Solleveld
en Coen van Woudenberg

week van juni hebben we de mensen de opleiding gegeven, ook de mensen van de begraafplaats hebben de opleiding gedaan om de oven te kunnen bedienen. Maandag tot en met woensdag hebben we stilgelegd voor de opleiding en wat reparaties en vanaf donderdag zijn we begonnen.”

Ondernemen

Dat het crematorium nu als een trein loopt – door goede afstemming vindt er een technisch crematie plaats, terwijl er in de aula een dienst is – komt volgens de clustermanager mede doordat de gemeente tegenwoordig ‘meer als ondernemer’ werkt. “Het is een beetje lullig om te zeggen: vroeger vonden we het normaal als bij de groenvoorziening tien man op dezelfde vierkante meter stonden te schoffelen,” chargeert hij. “Tegenwoordig maken we productie.

Het is gewoon een bedrijf geworden.” De overname van het crematorium kost de gemeente 950.000 euro: 418.000 euro voor het overkopen van de crematieoven en 432.000 euro ‘voor het voortijdig beëindigen van de bedrijfsvoering/huurovereenkomst en de overname van de inventaris’, aldus het raadsvoorstel. De overnamekosten voor de oven worden jaarlijks afgeschreven, de 432.000 euro denkt de gemeente binnen drie jaar terug te verdienen. Bovendien zal, aldus het raadsvoorstel, de jaarlijkse opbrengst van begraafplaats en crematorium met 118.000 euro stijgen. “Ik denk dat we dat halen,” verklaart een optimistische Muller. Daarmee zal de kostendekkendheid van begraafplaats en crematorium tegen de 100 procent aan kruipen. “Met wat het cremieren oplevert, onderhouden we bij wijze van spreken de begraafplaats.”

Al lang voor de overname van het crematorium had de gemeente een plan bedacht voor uitbreiding van de nog maar acht jaar oude aula. “Omdat we dat verkeerd hadden ingeschat: te klein, onhandig,” aldus Muller over de noodzaak van de verbouwing, waarvoor twee miljoen euro is gereserveerd. Dat levert een grotere aula en een aparte koffiekamer op. “Helaas is het nog niet zover, want er zitten wat vleermuizen in de weg,” vertelt ze. “De Wet natuurbescherming maakt dat wij nog even geduld moeten hebben.” De gemeente heeft een ecologisch onderzoek laten doen, waarbij een jaar lang de vleermuizen zijn gemonitord. “Dus we mogen nu de volgende stap in.” Extra complicatie is dat voor de verbouwing de gasleiding moet worden omgelegd. “Daarvoor moeten we een paar dagen van het gas af. En dan kan er weer worden gecremeerd. De crematies kunnen doorgaan terwijl de aula verbouwd wordt.”

Met de overname van het crematorium wil de wethouder, die ook over duurzaamheid gaat, verder vooruitkijken. “Als we in de stad zeggen: we moeten van het gas af, dan kijken we hoe we die oven van het gas afhaken.” Toch gaat het haar te ver om nu al voor te sorteren op resomeren, dat een duurzame vorm van lijkbezorging belooft te zijn. Van Woudenberg: “Het mag nu nog niet.” Daar komt bij dat de gemeente 418.000 euro heeft geïnvesteerd in een gasoven die op papier nog zeventien jaar mee kan.

Tot slot: wat raadt u andere gemeenten aan?

Is het heel eenvoudig: zet er een crematorium neer en dan heb je een model om je begraafplaats te financieren?

Muller: “Als iedereen dat doet, dan is het model weg. We hebben nu crematies uit Vlaarding en omliggende steden. Als die allemaal denken: wij gaan op de begraafplaats een crematorium zetten, dan halen wij nooit meer (jaarlijks) die duizend crematies.” ■